

concluye que en este campo Aristóteles está más cerca de nosotros que de la preceptiva literaria del Medioevo y el Clasicismo.

No nos queda sino agradecer al Profesor López Eire la aparición de tan notable trabajo, en un campo tan poco «hollado» por nuestros estudios clásicos y, a la vez, con un enfoque tan novedoso. Todo ello, además, dentro del más rancio y severo método filológico.

Rosa A. Santiago

E. JUNYENT I SUBIRÀ
*Diplomatari de la Catedral
de Vic. Segles IX-X*

Publicacions del Patronat d'Estudis Ausonencs. Sèrie Documents/1.
Vic 1980, XII, 136 pp.

Acaba d'aparèixer el primer volum d'una obra pòstuma del doctor Eduard Junyent, en la qual l'eminent arqueòleg i historiador vigatà guanya una altra batalla de les moltes ja aconseguides per ell en favor de la cultura catalana. En efecte, es tracta ara d'una important edició de diplomes medievals que el doctor Junyent tenia preparada des de feia temps però que per dificultats de tipus econòmic —segons explica el senyor bisbe de Vic, Ramon Masnou, en la presentació que fa del diplomatari— la seva publicació s'ha vist ajornada fins avui en què n'ha tingut cura l'equip de treball constituït, sota la coordinació del senyor Ramon Ordeig, per mossèn Miquel S. Gros

—a qui devem també una breu introducció—, per mossèn Antoni Pladevall i pel senyor Manuel Rovira, que han verificat les transcripcions i refet els registres i aparats crítics d'acord amb les normes diplomàtiques actuals.

Aquesta primera part de les sis en què està previst que apategui la col·lecció diplomàtica completa de la Catedral de Vic, relativa als segles IX i X, consta de 160 documents impecablement transcrits que abracen el període comprès entre el 18 de setembre del 879 i el 29 de març del 933. Els diplomes van precedits d'un resum suficientment explícit, així com de la datació segons el còmput actual, d'acord amb les taules cronològiques del professor F. Udina contingudes en *El Archivo Condal de Barcelona en los siglos IX-X* i les observacions formulades pel professor A. M. Mundó en l'article *La datació de documents pel rei Robert (996-1031) a Catalunya*. L'aparat crític, quan s'escau, reproduceix assenyadament la signatura vella i nova del pergami transcrit i hom no hi amaga mai les lectures difícils o poc segures; així mateix hom indica el nombre probable de lletres que manquen en les paraules o frases il·legibles per deteriorament de la vitel·la. Hom té cura així mateix d'assenyalar amb un asterisc les signatures autògrafes.

En una edició tan acurada com la que comentem només se'ns acudeix una petita observació respecte al criteri seguit en la puntuació. És de tothom coneguda la dificultat amb què topa l'editor de textos medievals per tal de puntuar-los degudament donat el seu llenguatge tan particular. Nogensmenys en l'aplec que ens ocupa creiem

que hauria estat possible una millor distribució dels signes de puntuació en general i de les comes en particular. Vegi's només a tall de mostra el primer document del recull on el punt que precedeix el mot *recognoscimus* deixa sense verb la frase inicial començada per *in presentia de* o on l'estil directe no queda palès de forma inequívoca per cap altra marca de puntuació que els dos punts, signe aquest que s'utilitza abundantment en d'altres casos.

Però aquest és un detall mínim que no diu res en contra de l'escrupolositat del conjunt, veritable regal no solament per als historiadors sinó també, i molt especialment, per als filòlegs que poden trobar en aquesta obra una font segura d'informació per als seus interessos. Així hi veiem testimoniades formes lingüístiques que ja poden ésser considerades catalanes com ara *pau* (doc.3), *quintana* (doc.31), *meses* (doc.33), *vimeners* (doc. 35), *vernarret* (doc.39), *tualia* (doc.41), *sella* (doc.41), *chomelar* (doc.49), *riba* (doc.64), *claus* (doc.103), *ferramentas* (doc.109), *estrada* (doc.112), *casa* (doc.114), *serra* (doc.126) o vocables propis del llatí medieval o mig arromançats com *rigo* (doc.2), *saione* (doc.27), *dodarum* (doc.27), *luctes* (doc.35), *lectuosa* (doc.35), *plantario* (doc.37), *semenario* (doc.60), *guarnimento* (doc.107), *cadivo* (doc.123), *andiferos* (doc.134), *canalabimus* (doc.138) i encara d'altres.

Comprat i debatut, doncs, no cal sinó esperar la pròxima aparició dels següents volums, que vindran acompanyats de l'imprescindible índex confeccionat per mossèn Josep Junyent i per la senyoreta Ignàsia Font i que en vista

dels resultats aconseguits en aquesta primera mostra no dubtem que seran igualment excel·lents.

J. Alturo i Perucho

S. ALAVEDRA,
*Les ares d'altar de Sant Pere
de Terrassa-Egara*

Vol. 1, *Les ares*, 417 pp. vol. II.
Inventari de les ares d'altar, 277 pp.
Terrassa 1979

Els qui tinguin una especial sensibilitat per a la bellesa del llibre tindran a les seves mans una obra d'una qualitat i elegància que només són emulades per la simplicitat i bon gust que en la seva part de presentació formal ens ofereixen els Alavedra, puix que en són tres —Salvador, Anna, la seva filla, i Mª Victòria, la seva germana— els que l'han fet possible. Cal, però, que ens centrem en el seu contingut científic, responsabilitat del seu autor, S. Alavedra.

El volum primer comprèn dues parts ben diferenciades: en la primera s'estudia l'ara de l'altar major de l'església de Sant Pere de Terrassa precedida d'una breu introducció històrica. Ens detindrem breument en el comentari d'aquest estudi centrat fonamentalment en la lectura dels noms gravats en el marbre de l'ara. S. Alavedra ha aconseguit en aquest cas realitzar una tasca tan difícil com és la diferenciació dels diversos estrats d'aquests esgrafiats i fins i tot una presentació perfecta mitjançant fulls de paper vegetal